

دزدیدن شعر و شاعر باهم…!!؟

دوست محترمی تعریف می کرد که چندی پیش در سفری فرهنگی و گروهی به مناطق فقنقاز به ویژه شهر گنجه متوجه شده از نظامی گنجوی بزرگی که در تاریخ ادبیات ایران و جهان شناخته شده است در زادگاهش جز آسم و مقبره‌های نمانده است اما ترجمه *ابرگردان* دیوان و کتیبه‌های جعلی نوشته شده از این شاعر بلند آوازه فراوان است. همین بهانه‌ای شد برای نوشتن این یادداشت کوتاه.

نظامی‌گنجوی(سده ششم) از بزرگ‌ترین شاعران پارسی‌گوی جهان است. او خداوندگار حماسه‌های عاشقانه فارسی است و بیشترین تأثیر را در صورت و معنی از حکیم نوس، فردوسی بزرگ، پذیرفته است. نظامی، زاده گنجه و سپرده شده در خاک همانجاست. از مادری کرد و پدری ازانی زاده شده است که هر دو از اقوام اصیل ایرانی هستند، آنگونه که او در مثنوی لیلی و مجنون خود را پارسی‌زاد می‌داند:

دهقان فصیح پارسی‌زاد/از حال عرب چنین کند یاد
منطقه آران و قفقاز جنوبی تا روزگار فتحعلی‌شاه قاجار جزو سرزمین‌های پهناور ایران محسوب می‌شده که به موجب دو قرارداد استعماری گلستان و ترکمانچای به همدستی روسیه تزاری و انگلیس و در زمان ضعف حکومت مرکزی ایران در سال‌های ۱۱۹۳ و ۱۲۰۶ خورشیدی به همراه ۱۷ شهر ایرانی منطقه قفقاز در مساحتی نزدیک ۲۶۰هزار کیلومتر مربع از ایران جدا و به روسیه تزاری واگذار شد. گنجه زادگاه نظامی، چون دیگر شهرهای آران و قفقاز جنوبی یکی از مراکز پُر رونق فرهنگ ایرانی و شعر و ادب فارسی بوده و ده‌ها شاعر نامدار از آنجا برخاسته‌اند که نظامی و خاقانی نامدارترین آنها هستند. از نظامی افزون بر دیوان شعر فارسی در قالب‌های گوناگون، پنج گنج با هم‌نام خمسه نظامی به یادگار مانده است. جای تأسف است وقتی می‌شنویم در جایی که روزگاری قلمرو سرزمینی ایران بوده و هنوز هم پاره تن ایران محسوب می‌شود، اشعار ناب این شاعر بزرگ نادیده گرفته می‌شود و اشعار شعلی و ترجمه را به نام شعر نظامی معرفی می‌کنند. این در حالی است که تاکنون فقط از مخزن الاسرار ۶۵ نسخه خطی و قدیمی به دست آمده که قدیمی‌ترین آنها متعلق به سال ۱۷۱۸ق است که در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران نگهداری می‌شود یا در نزه‌المجالس که حدود ۶۴۸ق و بنابر قولی فقط حدود ۲۰نسال پس از مرگ نظامی به وسیله جمال‌الدین خلیل شروانی گردآوری شده، ۱۰ رباعی فارسی از نظامی ثبت شده است. کتاب ارزشمندی که در ۱۳۶۶ خورشیدی به وسیله مرحوم دکتر ریاحی تصحیح و منتشر شده است. سخن درباره نسخه‌های خطی از شعر نظامی را به زمان دیگری موکول می‌کنم و در ادامه فقط یک نمونه از شعر نظامی را از شرفنامه او در پنج گنج/خمسه می‌آورم:

چو در من گرفت آن نصیحت‌گری

زبان پرگشادم به دژ ذری

نهادم ز هر شیوه، هنگامه‌ای

مگر در پنج‌گنج/خمسه می‌آورم:

در آن حیرت‌آباد بی‌یاوران

زدم قرعه بر نام نام‌وران…

جه‌داگانه بر هر دره رنج

سده را ساختم هر دری کان گنج

دذری نظم کردن سزآوار اوست

چنان گوید این‌نامه نغز را

که روشن کند خواندنش مغز را

دل دوستان را بندو باد

وزاودیده دشمنان دورد

◄مدیر رادیو ایران و پژوهشگر زبان فارسی

کاخ خبر

سریال عروسکی مر ضیه بر ومند در شبکه خانگی کلید خورد

مر ضیه بر ومند «مجموع مسکونی کلیده ودمنه» را به تهیه کننده سید مصطفی احمدی می‌سازد.

به گزارش «جوان» به نقل از روابط عمومی سپروزه، مر ضیه بر ومند ساخت

سرال عروسکی جدیدی را با نام «مجموع مسکونی کلیده ودمنه» و تهیه کنندگی سیدمصطفی احمدی کلید زد است. کارگردان مجموعه‌های خاطر فانگیزی چون «مدرسه موش‌ها»، «قصه‌های تابه‌تا» و «خونه سادر بزرگ» تولید سرال تازه عروسکی‌اش با عنوان «مجموع مسکونی کلیده ودمنه» را آغاز کرد. این مجموعه در شبکه نمایش خانگی ساخته شده است و از یکی از پلنفر مها پخش می‌شود.

◄گفت‌وگو

روزنامه جوان | شماره ۶۲۱۸ | شنبه ۸ خرداد ۱۴۰۰ | ۱۷ شوال ۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۳:۰۲ | غروب آفتاب: ۲۰:۱۳ | اذانمغرب: ۲۰:۳۴ | نیمه‌شب: ۰۱:۰۰ | اذانصبح فردا: ۰۴:۰۵ | طلوع آفتاب فردا: ۰۵:۰۵

گفت‌وگوی «جوان» با کارگردان نمایش «آمده بودیم اینجا بمیریم»

زندگی محمد جهان آرا الهام‌بخش نمایش من بود

◄محمدصادق عابدینی

با یازگشتایی سالن‌های نمایش، اکنون تماشاخانه سرو میزبان نمایش «آمده بودیم اینجا بمیریم» به نویسندگی و کارگردانی مریم منصوری است؛ نمایشی که از جمله آثار مطرح تئاتر دفاع مقدس است که در هفدهمین جشنواره تئاتر مقاومت نیز رخسپید. این نمایش که به یاد شهید محمد جهان آرا به خرمشهر تقدیم شده از روز سوم خرداد روی صحنه رفته است. «جوان» با نویسنده نمایشنامه و کارگردان این نمایش گفت‌وگو کرده است. «آمده بودیم اینجا بمیریم» اشاره ای به **ساخته‌هوایی و شهادت فرماندهان عملیات آزادسازی خرمشهر** دارد، به غیر از **کار شما، نمایشی به این موضوع پرداخته است؟**

من تا پیش از این کاری با این موضوع ندیدام، شاید هم کاری تولید شده و من ندیده باشم. من هم البته از این واقعه و زندگی محمد جهان آرا الهام گرفته‌ام تا اثر خودی کنم. همان طور که می‌دانید، نمایش ما داعیه تئاتر مستند ندارد و از عین به عین واقعیت گرفته‌برداری نکرده است. ما به نفع روایت زنانه و شاعرانگی از تئاتر مستند فاصله گرفته‌ایم اما در مرحله پژوهش نمایشنامه به این واقعه توجه داشتیم و یکی از فرزندان مادر نمایشنامه ما، فرزند یکی از شهدای آن هواپیماست. باقی خیال پرزادی نویسنده بر اساس آن واقعه مستند و آن موقعیت تاریخی است.

خانواده شهید جهان آرا در مراسم افتتاحیه حضور داشتند، واکنش آنها به پرداخت آن ماجرا چه بود؟
حضور برادر شهید محمد جهان آرا، دکتر سعید جهان آرا، برکت افتتاحیه ما بود. متفخرم که اجرای این نمایش را با حضور ایشان شروع کردیم و البته جای خوش وقتی است که ایشان از اجرای نمایش راضی بودند و این کار را «سپاس شریف» توصیف کردند. شادی خودم را از این شهادی ایشان پنهان نمی‌کنم و به خشنودی ایشان افتخار می‌کنم.

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

مدیرعامل و مدیر مسئول: عبدالله گنجی

سر دبیر: غلامرضا صدیقیان

آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری

تقاطع میرزای شیرازی، پلاک ۲۸۴

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۵۰

روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، نامبر: ۶-۸۸۴۵۶۳۴۴

توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴

چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان

www.javanonline.ir

روزنامه جوان | شماره ۶۲۱۸ | شنبه ۸ خرداد ۱۴۰۰ | ۱۷ شوال ۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۳:۰۲ | غروب آفتاب: ۲۰:۱۳ | اذانمغرب: ۲۰:۳۴ | نیمه‌شب: ۰۱:۰۰ | اذانصبح فردا: ۰۴:۰۵ | طلوع آفتاب فردا: ۰۵:۰۵

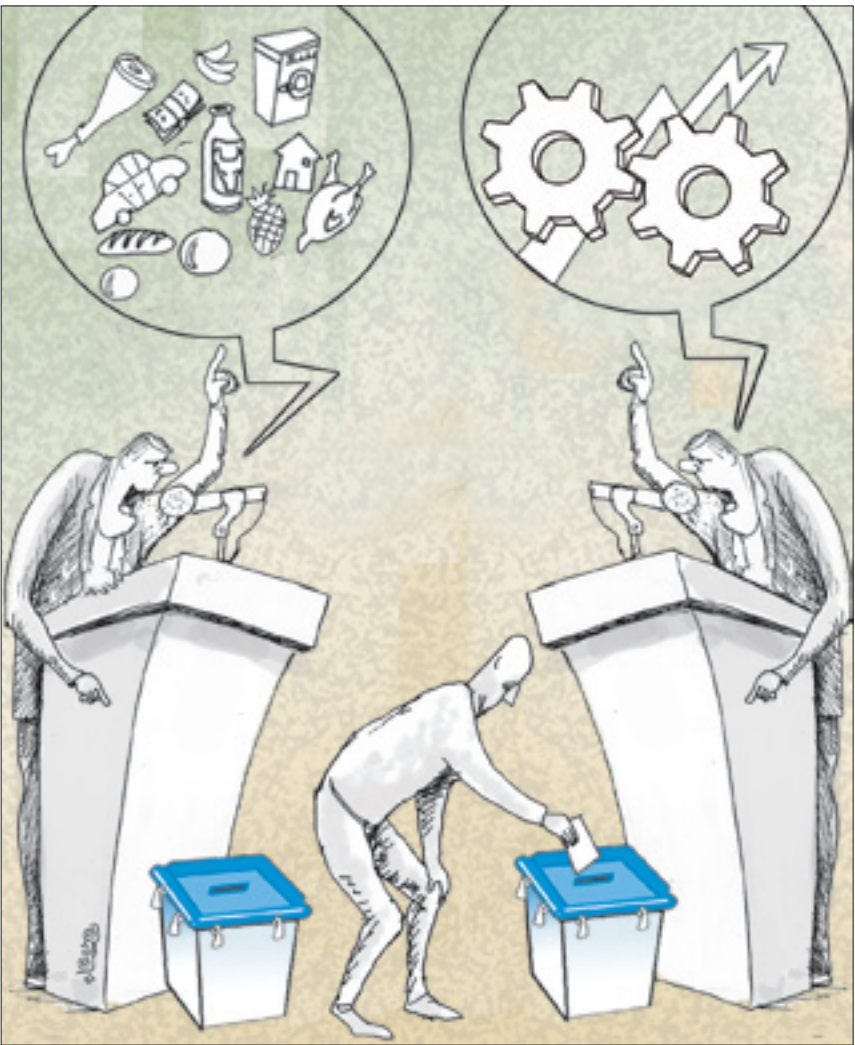
حکمت

◄امام حسن(ع):

خیری که هیچ شری در آن نیست، ششکر بر نعمت و صبر بر مصیبت ناگوار است.

تحف العقول ص ۲۳۴

نما | مهدی آزادبخت

ادبیات

مدیر مؤسسه شهرستان ادب:

«شهرستان ادب»

در شعر انقلاب اسلامی تنوع صدا ایجاد کرد

ماجرای ترس عده‌ای از مسئولان فرهنگی از میدان دادن به شاعران جوان

در دهه‌های گذشته عده‌ای از حضور شاعران جوان در شب‌های شعر می‌توسیدند و فکر می‌کردند آنها نسبتی با انقلاب ندارند. علی‌محمد مؤذب با بیان این مطلب در ویژه‌نامه «حسینیة معرفت» که به صورت مجازی و به مناسبت ۱۰ سالگی مؤسسه شهرستان ادب برگزار شد، با اشاره به فعالیت‌های این نهاد فرهنگی گفت: گام ابتدایی در تأسیس انتشارات شهرستان ادب، حلقه‌ای از دوستی‌ها بود که اصل آن در دانشگاه امام صادق(ع) شکل گرفته بود. با همکاری دوستانی مثل آقایان

سیار و عرفان‌پور که خودشان هم از دانشجویان این دانشگاه بودند و بعضی از شاعران توانمند کشورمان موفق شدیم جرئیات را شکل دهیم که امروز نتایج آن را می‌بینید. نکته مهمی که در این باره وجود داشت این بود که همه ما دغدغه مشترک و نسبت مشترکی با حرف‌های اصلی انقلاب اسلامی داشتیم.

وی اضافه کرد: در جست‌وجوهای خود بعضاً می‌دیدیم نهاده‌ها و ارگان‌ها پاسخگوی عالم روحی ما نیستند، هرچند آنها هم به نوبه خود منشأ خیر بودند اما چیزی که ما می‌خواستیم نبود، بنابراین احساس می‌شد رویکردهای تندتری دارند. همین مسئله موجب شده بود مریمان احساس هراس و فکر کنند که این شاعران نسبت زایدی با انقلاب اسلامی ندارند. جالب است بدانید که وقتی ما کارمان را آغاز کردیم، خیلی

از مریمان ادیبی از هنرآموزها می‌ترسیدند. دلپیش هم این بود که اشعار و تولیدات ادبی آنها را درک نکرده و احساس می‌کردند این شاعر جوان در حال حمله است، در حالی که او در جست‌وجوی حقیقت و پرسشگری بود، به همین دلیل خیلی اجازه ندادند کار ادبی خلاق صورت بگیرد.

وی اضافه کرد: خاطرم هست که برای برگزاری شب شعرها و دعوت از شاعران جوان نگران بودند که این شاعر جوان خوب است یا خیر؟ در حالی که همان شاعران امروز یکی از بهترین هنرمندان انقلابند، حتی به یاد دارم که برای دعوت از شاعران مدت‌ها صحبت می‌کردند که این فرد خوب است یا بد، این فضا باعث شده بود جلوی رویش استعدادها گرفته شود. با تأسیس شهرستان ادب و میدان دادن به شاعران جوان، کشورگوه‌های بسیار خوبی شکل گرفت. نگرانی‌ها، برطرف شد و لذت ادبی دوباره برگشت. امروز هم این خطر وجود دارد. اگر مدارم نگران باشیم که اتفاقات بد رخ می‌دهد، نباید شاهد وقوع اتفاقات خوب باشیم.

تلوویزیون

صداسوسیم‌ا موفق ترین برنامه‌های ماه رمضان را معرفی کرد

مردم «زندگی پس از زندگی» را پسندیدند

نظرسنجی قبلی که صداسوسیم‌ا منتشر کرده است، تغییری نکرد و تنها تفاوت دو نظرسنجی افزایش مخاطبان سریال «پاور» است. در حوزه برنامه‌های هنگام سحر، تلویزیون، «ماه خدا» از شبکه یک سیما با ۱۵/۳ درصد مخاطب و رضایت بیش از ۹۱ درصد در حد زیاد در صدر برنامه‌های سحر سیما قرار گرفت، «ماه من» از شبکه۳ سیما با ۱۱/۵ درصد مخاطب و رضایت ۹۴/۳ درصد در حد زیاد در رتبه دوم برنامه‌های سحر تلویزیون قرار گرفت، «همه‌گان خدا» از شبکه قرآن و معارف سیما، «وقت سحر» از شبکه افق، «به افق بپشت» از شبکه ۲ سیما، «سجاده» از شبکه۵ سیما، «هواهای رهمانی» از شبکه آموزش، «رفیق» از شبکه امید و «سحوری» از شبکه۴ سیما در رتبه‌های سوم تا هفتم ویژه برنامه‌های سحر سیما قرار گرفتند. صداسوسیم‌ا اعلام کرده است امسال ۲۱/۳ درصد مردم بیننده برنامه‌های سحر گاه‌های ماه رمضان بودند که نسبت به سال پیش افزایش ۱/۴ درصدی داشته است، این نشان می‌دهد تقریباً صداسوسیم‌ا مخاطب ثابتی در سحرها دارد.

رویداد

روی خوش «فیایف» به جشنواره جهانی فجر

از مهم‌ترین خبرهایی که در دو روز جشنواره جهانی فیلم فجر مخابره شد، پیوستن این رویداد جهانی به «فیایف» (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌های تهیه‌کنندگان فیلم؛ سازمانی غیردولتی که با هدف نظارت و ارزش‌گذاری بر جشنواره‌های بین‌المللی سینمای جهان پایه‌گذاری شده است) بوده اتفاقی که حالا جشنواره جهانی فیلم فجر را در میان ۱۶ جشنواره برتر جهان می‌شاند.

پیوستن به فیایف مسئله‌ای بود که رضا میرکریمی، دبیر سابق جشنواره وعده آن را می‌داد اما درست بعد از تحویل مسئولیتش به عسگرپور زنگی عملی گرفت؛ همان نکته‌ای که میر کریمی را در چهار دوره مسئولیتش آماج انتقادات قرار می‌داد و منتقدانش از آن با عنوان «خیال‌پردازی» او یاد می‌کردند که بدون داشتن نتیجه‌ای عملی، تنها مهم وعده‌اش را می‌دهد اما حالا میر کریمی مسیر رفته را پر توشه و حاشمتش را به ثمر نرستته می‌داند. جشنواره‌های الف اما کدام جشنواره‌ها را در بر می‌گیرند. بر اساس آنچه کامیار محسنین، مدیر روابط بین‌الملل این فستیوال گفته است، حالا جشنواره جهانی فیلم فجر در کنار جشنواره‌هایی مانند کن، ونیز، برلین، سن سباستین، لو کارنو، مسکو، کارلووی واری، ورشو، تالین، شانگهای، توکیو، گوا، قاهره و مار دل پلاتا قرار گرفته است.

حالا باید دید ثبت رسمی جشنواره جهانی فیلم فجر در این فهرست بین‌المللی چه تأثیری بر هر چه حرف‌های و استانداردها در بر گزار شدن این رویداد در آینده خواهد داشت. آیا این ثبت جهانی می‌تواند جشنواره «فجر» را به سکویی مؤثر برای تعامل سینمای ایران با بازارهای جهانی تبدیل کند؟

◄محمدصادقی

با اعلام مرکز تحقیقات رسانه ملی، برنامه «زندگی پس از زندگی» شبکه ۴ سیما، پر مخاطب‌ترین و البته رضایتبخش‌تر بین برنامه هنگام افطار تلویزیون شد. به گزارش «جوان» به نقل از روابط عمومی سیما، دومین نظرسنجی صداسوسیم‌ا با محوریت برنامه‌های ماه رمضان امسال، برگزار و بر اساس نتایج منتشر شده، در زمینه برنامه‌های هنگام افطار، برنامه‌های «زندگی پس از زندگی» از شبکه ۴ سیما با ۲۶/۲ درصد مخاطب و کسب رضایت ۹۳/۱ درصد، «دعوت»

از شبکه یک سیما با ۲۴/۷ درصد مخاطب و کسب رضایت ۷۸/۷ درصدی و «مثل ماه» از شبکه۳ سیما با ۱۹/۷ درصد مخاطب و کسب رضایت ۸۰ درصد، توانستند بیشترین مخاطب را به خود اختصاص دهند.

بر این اساس ۳۳/۴ درصد مردم هنگام افطار پای برنامه‌های تلویزیون نشسته‌اند که نسبت به زمان مشابه در سال گذشته بیش از ۲ درصد افزایش را نشان می‌دهد. موفقیت برنامه «زندگی پس از زندگی» در طریقه‌ای رخ می‌دهد که طبق نظرسنجی‌های سازمان صداسوسیم‌ا شبکه۴ سیما جزو کم‌بیننده‌ترین شبکه‌های تلویزیونی است؛ «زندگی پس از زندگی» امسال دومین فصل حضور خود در ماه رمضان را تجربه کرد و از این نظر می‌تواند برای شبکه۴ سیما یک موفقیت کامل به شمار آید. بر اساس نتایج نظرسنجی صداسوسیم‌ا، بریننده‌ترین سریال‌های ماه رمضان نیز به ترتیب «هضار» شبکه یک، «پاور» شبکه ۳ و «بچه مهندس» شبکه۲ سیما بودند که ترتیب آنها نسبت به